

Przeciwdziałanie złej jakości powietrza

Ministerstwo Rozwoju w ramach działań przeciwdziałających złej jakości powietrza przygotowało projekt rozporządzenia w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe. Prace nad nim dobiegają końca, a jego wejście w życie przewidziane jest jeszcze przed najbliższym sezonem grzewczym. 23 lutego br. projekt rozporządzenia został notyfikowany Komisji Europejskiej.

Projekt rozporządzenia ma sprawić, że dostępne będą w sprzedaży oraz dopuszczone do montażu wyłącznie kotły o najlepszych parametrach emisyjnych, czyli klasy 5.

Obecnie największym zainteresowaniem wśród nabywców – głównie ze względu na niską cenę – cieszą się kotły najtańsze, a tym samym o bardzo niskich parametrach dotyczących ich emisyjności. Urządzenia te nie mają – jak ma to miejsce w instalacjach przemysłowych – filtrów eliminujących emisję niebezpiecznych związków do powietrza.

Analiza dotychczas przeprowadzonych ocen jakości powietrza za lata 2003–2013 wskazuje na poprawę, natomiast zmienia się udział poszczególnych źródeł mających wpływ na stan jakości powietrza. Wyniki ocen rocznych, wskazują, że za nieodpowiedni stan jakości powietrza w Polsce odpowiada obecnie w pierwszej kolejności zjawisko tzw. niskiej emisji, pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego oraz z transportu.

Zgodnie z projektem rozporządzenia, kotły wprowadzane do obrotu będą musiały spełniać zastrzeżone normy od 1 października 2017 r. Dodatkowo, te wyprodukowane do końca września 2017 r. będą mogły być wprowadzone na rynek do końca czerwca 2018 r.

Warto pamiętać, że od 2020 r. wchodzi w życie rozporządzenie unijne (tzw. dyrektywa ecodesign) dotyczące norm emisyjnych, także de facto rozporządzenie Ministerstwa Rozwoju przygotowuje rynek już ponad rok wcześniej na ostrzejsze normy.

Wyzwania związane z trwałą poprawą jakości powietrza są jednak znacznie większe i obejmują nie tylko rozwiązania regulacyjne, ale również działania edukacyjne, finansowe czy walkę z ubóstwem energetycznym. Dlatego Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów przygotował rekomendacje dotyczące Programu Czyste Powietrze. Najważniejsze z nich to:

- maksymalne przyspieszenie prac nad rozporządzeniem w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe, które powinno zostać przyjęte najpóźniej do końca kwietnia 2017 r., tak aby jego postanowienia zaczęły obowiązywać jeszcze przed rozpoczęciem sezonu grzewczego 2017/2018;
- pilne wprowadzenie rozporządzenia w sprawie norm jakościowych dla paliw stałych, które powinno zostać przyjęte jeszcze w I kwartale 2017 r., po wprowadzeniu zmian do ustawy o monitorowaniu i kontroli jakości paliw;
- priorytetyzacja środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na działaniach prowadzących do jak najszybszej poprawy jakości powietrza

w taki sposób, aby uzyskać maksymalny efekt zdrowotny i ekologiczny z każdej złotówki poniesionych nakładów;

- wprowadzenie wymogu stopniowego podłączania do sieci ciepłowniczej budynków zlokalizowanych na terenach miejskich i podmiejskich, o ile nie dysponują efektywnym źródłem ciepła, w taki sposób aby minimalizować związane z tym koszty;
- zapewnienie istotnie obniżonych stawek za pobór energii elektrycznej w okresach zmniejszonego na nią zapotrzebowania, w tym przez zmiany w przepisach prawa energetycznego oraz budowlanego w celu zachęcenia do instalacji pieców elektrycznych lub pomp ciepła na terenach, gdzie nie ma możliwości podłączenia do scentralizowanych systemów ciepłowniczych lub sieci gazowych;
- rozwój sieci stacji pomiarowych, co powinno umożliwić lokalizację źródeł zanieczyszczeń oraz skuteczniejsze zwalczanie szkodliwych praktyk w użytkowaniu kotłów oraz instalacji przemysłowych;
- włączenie służb opieki społecznej w działania na rzecz wsparcia wymiany kotłów oraz termomodernizacji budynków osób ubogich, w sposób uwzględniający poziom generowanych zanieczyszczeń i zapewnienie środków na niezbędne koszty eksploatacji;
- opracowanie, a następnie wdrożenie kompleksowej polityki publicznej zapewniającej optymalną ochronę wrażliwych grup społecznych przed „ubóstwem energetycznym”;
- przeprowadzenie kampanii edukacyjnej na temat optymalnych sposobów palenia w kotłach oraz związanych z tym skutków zdrowotnych;
- wprowadzenie obowiązku dokumentowania jakości spalin przez stacje kontroli pojazdów oraz wymogu badania spalin w trakcie kontroli drogowej;
- wykorzystanie mechanizmów podatkowych w celu wprowadzenia zachęt dla transportu niskoemisyjnego, w tym niskiej stawki akcyzy dla samochodów hybrydowych oraz zwolnienia z podatku akcyzowego samochodów elektrycznych;
- wprowadzenie regulacji przeciwdziałających blokowaniu klinów napowietrzających miasta oraz rozważenie rozwiązań podnoszących rangę zawodu urbanisty w kontekście zagospodarowania przestrzennego;
- utworzenie w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju sektorowego programu, którego celem będzie wsparcie rozwoju technologii niskoemisyjnych w szczególności zorientowanych na poprawę jakości powietrza;
- zapewnienie opracowania i szerokich konsultacji społecznych programu „Czyste powietrze” oraz wzmocnienie Komitetu Sterującego ds. Krajowego Programu Ochrony Powietrza i powierzenie mu zadania czuwania nad pilnym i efektywnym wdrożeniem tych rekomendacji oraz regularne monitorowanie postępów prac Rady Ministrów.

Źródło: Ministerstwo Rozwoju